

STRAŽA

Letna lista: —
 leto leto : K 10—
 leto leta : 5—
 leto leta : 250
 leto : 1—
 letnaj Avstrije: —
 leto leto : 15—
 letnaj Avstrije: —
 leto leto : 10 vinarjev. —

Letna lista: —
 leto leto : K 10—
 leto leta : 5—
 leto leta : 250
 leto : 1—
 letnaj Avstrije: —
 leto leto : 15—
 letnaj Avstrije: —
 leto leto : 10 vinarjev. —

Redakcija in upravnništvo: Maribor
 Preška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

3 tednikov po 10 ure doplačila

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 22. julija.

Rusko bojišče.

Boji v Galiciji dozorevajo kot silen udarec proti ruskim armadam.

Včeraj popoldne so prodirali naši zavezniki do mostišča reke Seret pri Tarnopolu. Ponoči je bila na več mestih dosežena železnica, ki vodi od Kozove proti Tarnopolu.

Tudi ruske mase južno-vzhodno od Brzezany so na umiku. Zasedovanje proti Kozovi se je začelo. Mesto Tarnopol in številni kraji vzhodno od Sereta so v plamenu. V Jezierni je bilo zaplenjenega mnogo vojnega gradiva. Število vjetih se še ni moglo določiti s cenitvijo. Ob spodnjem toku reke Narajovke se je včeraj topovski ogenj povzdignil do precejšnje sile.

V Karpatih je prišlo mestoma do prask.

Italijansko in južnovzhodno bojišče.

Nič pomembnega.

Umikanje Rusov od Zlote Lipe do Dnjestra.

Berolin, 22. julija zvečer.

Južno od Smorgona so se izjalovili hudi ruski napadi. Na omenjenih mestih, kjer se je vršil vpad, se še boji nadaljujejo.

Prisiljena po našem napadalnem sunku ob Seretu, se umika cela ruska fronta od Zlote Lipe do Dnjestra.

General Kornilov — poveljnik v Galiciji.

Stockholm, 20. julija.

General Kornilov, bivši vojaški oblastnik v Petrogradu in armadni poveljnik, je bil namesto generala Gutorja imenovan za vrhovnega poveljnika na ruski južnozahodni fronti.

Plen P-čolnov meseca junija.

Berolin, 21. julija.

Meseca junija so avstrijski in nemški P-čolni in druge bojne ladje potopile skupno 1.016.000 ton sovražnih in nevtralnih ladij.

S kakšnimi sredstvi agiterajo nemški vojni huj-skači.

Na Nemškem je javna razprava o vojnih ciljih dosegla višino ostrosti, pikrosti in razjarjenosti o priliki agitacije za ali proti mirovni resoluciji večinskih strank v nemškem državnem zboru. Glavni nasprotniki te resolucije so protestantovski vsenemci in protestantovski konservativci. V teh dveh strankah so zbrani glavni zastopniki ideje o nemškem osvojevalnem miru, ki vsebuje zemeljske pridobitve in denarno odškodnino. Ker je tak cilj seveda še v megleni daljavi, se ti ljudje zavzemajo za brezobzirno vojsko do zmagovitega konca ali pa brez konca. Pristaše poštenega spora-

zumnega miru brez pridobitev in odškodnin pa ne samo strastno napadajo, marveč jim tudi podtikajo grde in sebične namene. Zlasti se njih protestantovsko sovraštvo obrača zoper katoliški centrum, kateremu lažnjivo očitajo, češ, da se je pod vplivom papeža odločil za skorajšnji mir brez pridobitev. O tem piše centrov list »Augsburger Postzeitung« dne 18. julija sledeče: »Elementi, ki so z nastopom večine državnega zbora nezadovoljni, so v svoji orožnici našli staro, že večkrat preizkušeno sredstvo, s katerim v velikem obsegu zastrupljajo javno mnenje, in tako upajo nastop večinskih strank državnega zbora že vnaprej spraviti v slabo luč. To staro strupeno sredstvo je: »Centrum se je udal papeževemu navodilu in se je izjavil za Scheidemannov mir brez pridobitev.«

Kolikor se spominjamo, je najprvo v listu »Magdeburger Zeitung« zagledala luč sveta takšna vest o »vatikanskih spletkarijah«. Nato pa se je celo vodilni list konservativcev »Kreuzzeitung« drznil očitati državnozborski centrovni stranki, da je po papeževem uplivu se odločila za svoje sedanje stališče.

Človek bi mislil, da list, kakor je »Kreuzzeitung«, pač mora vedeti, kateri vzroki so vodili centrum, da se je odločil za jasni in odločni nastop v državnem zboru v zadevi naših vojnih ciljev. O tem se je vse potrebno povedalo ne samo v odboru državnega zbora, o katerem je uredništvo »Kreuzzeitung« gotovo ravno tako dobro informirano kakor vsak drug vodilni list, marveč tudi v centrovem časopisju in nedavno tudi v uradni strankini izjavi. »Kreuzzeitung« se enako kot drugi listi, ki trobijo v isti rog, niti ne potrudijo, da bi doprinesla dokaz resnice za svojo trditve, da je namreč papež samo poskusil uplivati na politično centrovno stališče. »Kreuzzeitung« mora sama priznati, da je centrum vedno zavračal, da bi v važnih političnih vprašanjih sprejemal merodajne ukaze ali navodila iz Rima. List je bil temboj dolžan, da bi ne bil zapisal nobenih trditve, ki nasprotujejo celemu dosedanjemu centrovemu zadržanju in centrovni zgodovini; zakaj take trditve se smejo smatrati samo kot neutemeljena sumničenja.

Sicer pa moramo »Kreuzzeitung« in njene pristaše zagotoviti — kar bi pa že davno morali sami vedeti — da papež Benedikt XV. ni nikak bojovnik za mir brez pridobitev, kakor ga pridiguje Scheidemann. Sv. Oče se je že od začetka izrekel za pravičen mir na podlagi poravnave in sporazuma. Tak mir kajpada želimo tudi mi, ker je edino možni mir, ki nam zasigura bodočnost.

Nemški kancelar in mir.

Govor novega nemškega kancelarja prijateljev miru ni popolnoma zadovoljil. Sicer je privzel kancelar v svoj govor glavne točke iz mirovne resolucije, ki jo je sklenila državnozborska večina, toda spretno je vplel v govor tudi frazeologijo vsenemcev in konzervativcev o „uspešnem zdržanju“ in „zavarovanju nemških mej za vse čase“. Skratka rečeno, dr. Michaelisov govor je kompromis med prijatelji miru in med zagovorniki nadaljevanja vojske.

Na Nemškem še je, razven političnih strank (vsenemcev in konzervativcev), močna struja na dvoru in med generali za krepko nadaljevanje vojske do končne zmage. Tudi nemški cesar spada k takozvani „vojni“ struji.

Rusko bojišče.

Dne 19. julija so naši v ozemlju med Zloczovom in gornjim Seretom začeli z napadom. Takoj prvi dan so prodrli skozi tri močno utrjene črte. Rusi so se pričeli umikati v neredu. Dne 20. julija so naše čete že stale severovzhodno od mesta Brzezani v postojankah, ki smo jih začetkom julija izgubili. V soboto, dne 21. julija smo prodrli do utrjenega mostišča pri Tarnopolu in smo dosegli železnico Kozova-Tarnopol. Mesto Tarnopol in mnogo krajev v okolici mesta gori. V nedeljo dne 22. julija se je pričela cela ruska fronta med Zloto Lipo in Dnjestrom umikati. Naš plen je zelo velik.

Rusi pri Zborovu vrženi nazaj.

Avstrijsko uradno poročilo z dne 19. julija javlja: Kot odgovor na rusko ofenzivo v vzhodni Galiciji, so napravile naše in zavezniške čete proti ofenzivo, v kateri se je posrečilo predreti rusko bojno črto pri Zloczovem med Zborovom in gornjim tokom reke Seret. Rusi so se umikali v velikem neredu. Sovražne izgube so ogromne. Nekaj ur pozneje, ko se nam je posrečilo predreti trojno rusko obrambno črto, smo že našli 3000 vjetih Rusov in 10 vpljenjenih topov. Vsi ruski protinapadi so bili krvavo odbiti. Pri Zloczovem je ruska bojna črta predrta v širokosti 15 kilometrov.

Iz ruskega uradnega poročila.

Rusko uradno poročilo z dne 18. julija pravi, da so Rusi v času od 1. julija do 13. julija t. l. vjeli 834 častnikov in 35.809 mož, vplenili pa 93 težkih topov, 28 topov v jarkih, 403 strojne puške, 44 metačev min, 45 metačev bomb, 2 zrakoplova in veliko drugega vojnega gradiva.

Hrvatje so zadržali ruski naval.

V bitki ob Lomnici imajo Hrvatje glavno zaslugo, da so bili Rusi pri svojem divjem navalu proti zahodu vrženi z zahodnega na vzhodni breg reke. Nemški vojni poročevalec Kerschbaum piše, da so se pri vasi Rožnistov izjalovili ob odporu hrvatskih čet vsi ruski navalci. Hrvatje so se popolnoma sami borili in so vzdržali tako dolgo, dokler niso prišle bavarske čete. Skupno z Bavarci so Hrvati podili Ruse dalje proti vzhodu.

Zmede v Rusiji.

Pretekli teden so izbruhnili v Petrogradu veliki nemiri, ki so jih uprizorili Leninovi pristaši. V petrogradskih ulicah so se razvile pravcate bojne praske. Uporne čete so bile sestavljene iz 10.000 kronštatskih mornarjev, treh polkov oboroženih s strojnici, enega grenadirskega bataljona in iz oboroženih delavcev. Ustreljenih je bilo kakšnih 50 kozakov. Tudi veliko civilnih oseb je mrtvih ali ranjenih. Vladine čete pa so po ostrih bojih udušile upor Leninovcev. Zdaj je v Petrogradu baje mir.

Kerensky kot kaznovalec.

Kerensky je pristaniščnim posadkam poslal brzovjav, v katerem dviga očitanje, da so nemiri v Petrogradu bili uprizorjeni s pomočjo agentov nemške vlade. Napoveduje strogo preiskavo in kaznovanje kolovodij in vseh tistih, ki so se omadeževali s krvjo svojih bratov in z zločinom zoper domovino in revolucijo. V povelju, izdanem na bal-

tiško in kronstatsko brodovje, zahteva, naj hujskače in voditelje upora zajmejo ter pošljejo v Petrograd na preiskavo in kazen.

Kerensky ministrski predsednik.

Iz Petrograda se dne 21. julija poroča, da je dosedanji ruski ministrski predsednik knez Lwow podal odstavko. Za ministrskega predsednika je bil razglašen Kerensky, ki se ostane začasno tudi vojni minister. Tzerreteli je postal notranji minister in minister za pošte in brzojave. Nekrafow je prevzel vodstvo pravosodnega ministrstva.

Na drugih bojiščih.

Razun hudega artilerijskega ognja na francoskem bojišču, na nobeni fronti nič posebnega.

Politične vesti.

Kje je vodstvo V. L. S.? Celovski »Mir« piše v številki z dne 20. julija: Bolj kakor leta 1848. je sedanjí čas mejnik v zgodovini slovenskega naroda. Še več! Sedanjí politični dogodki odločujejo, ali je ušojeno našemu narodu življenje ali mu je določen — grob. »Jugoslovanski klub« je na Dunaju zelo srečno tolmačil krepko voljo Jugoslovancev, da hočemo živeti življenje, ki je vredno zdravega in nadarjenega naroda. In za našimi voditelji na Dunaju stoji ves narod, ki pa žal nima priložnosti, nasproti dvomom, izraženim v nemškem časopisu, povsod to tudi javno pokazati. V tem času bi moralo stati na vidiku vodstvo Vseslovenske ljudske stranke, v katerem so zaupniki slovenskega naroda iz vseh slovenskih dežel. Toda vodstvo spi. Zadnja odborova seja Vseslovenske ljudske stranke je bila — beri in reci — 1. sušca leta 1914 in še ta je bila — izsiljena. Sklicjal jo je podpredsednik, ker je na dolgo, dolgo čakanje in drezanje ni hotel sklicati načelnik g. dr. Šusteršič. Že davno pred vojsko je rastlo nezaupanje do načelnika V. L. S., ki je v imenovani odborovi seji dobilo izraza v nezaupnici načelniku g. dr. Šusteršiču od koroške organizacije. Posledica te nezaupnice je bila, da je g. dr. Šusteršič nato odstopil kot načelnik »Hrvatsko-slovenskega kluba«. Ne gre torej za nobeno »osebno gonjo«, kakor se je nedelikatno izrazil »Slovenec«, ampak za star pojav, ki ga je sedaj v javnost prisilila nujnost in važnost sedanjega časa. To je potrebno povedati enkrat tudi v javnosti, ker so se v Slovenski ljudski stranki na Kranjskem pojavili dogodki, ki rušijo temelje Vseslovenske ljudske stranke in ki jih ne obsojajo samo vsi Slovenci v obmejnih deželah in bratje Hrvati, ampak tudi velik del pristašev S. L. S. na Kranjskem. »V. L. S.« ni bila zato ustanovljena, da je proti njej njen načelnik že več let v pasivni resistenci in to celo v najresnejših časih. Za njega

ne eksistira več Vseslovenska ljudska stranka, kakor tudi on za to stranko ne eksistira več. Ker torej g. dr. Šusteršič ne živi v Vseslovenski ljudski stranki po njeni ogromni večini zaupanja, ga pozivamo, da odstopi kot njen načelnik, da bo mogla zopet oživeti in v sedanjih, za narodovo bodočnost usodnih časih sodelovati.

Nemška pravičnost in doslednost. Nemški narodni svet za Česko je na podlagi sklepov zborovanja zaupnih mož v Pragi v soglasju z nemškimi poslanci izdal oklic na nemški narod na Češkem. V tem oklicu določa te le nemške zahteve: »Naš narod hoče svojo pravico do domače grude, do nemškega jezika v uradu in pred sodnijo. Naš narod hoče, da se mu božja beseda oznanja v njegovem jeziku, da se mu sodbe cesarja naznanjajo v dostojnem jeziku, in da je uradnik, ki ga plačuje iz svojega davčnega denarja, vzeti iz njegovega rodu. Nemci na Češkem zahtevajo popolno ločitev v deželi na političnem, kulturnem in finančnogospodarskem polju. Nemci zahtevajo skorajšnjo izvršitev narodne omejitve, razdelitev v okrožja in preosnovo deželne reda.« To so torej nemške zahteve. Zahteve štajerskih in koroških Slovencev so bistveno iste. Slovenske zahteve pa nemški nacionalci kratkoma odklanjajo. »Marburger Zeitung« piše: »O tem raztrganju dežele v resnici niti govoriti ne moremo; manjkajo mu vsi predpogoji in vzbudilo bi vihar, kakršnega še ni bilo na Štajerskem.« Nemški Muhl torej grozi. Pa se ga ne bojimo čisto nič. Tisti časi so že minili, ko je veljalo načelo: nemški Muhl je gospod, drugi pa hlapci! Ista pravica za vse! Vsak narod gospodar na svoji zemlji!

Samoodločba narodov in ententa. Oni naši nasprotniki, ki so nas dosedaj tlačili, niso zadovoljni, da avstrijski Slovani zahtevamo samoodločbo narodov. Po stari pošteni denunciantski navadi nam očitajo, da smo to besedo sprejeli od entente. Dokažimo jim laž! Odkar smo Slovenci začeli narodnopolitično živeti, smo zahtevali samoupravo, v kateri narodi sami odločujejo svojo usodo. Leta 1848 so že naši poslanci javno razglasili to zahtevo. In od istega časa beseda in zahteva ni utihnila. Naši štajerski deželni poslanci so 6 let obstruirali v Gradcu za pravico samoodločbe v vseh narodnih, kulturnih in gospodarskih rečeh spodnještajerskih Slovencev. In takrat še nihče ni vedel, da homo z entento vojevali svetovno vojsko. Sicer pa so potemtakem tudi češki Nemci taki »zločinci«, kajti tudi oni zahtevajo za-se na Češkem samoodločbe. To je seveda prav, kar Nemeč dela, a kar Slovan stori, je veleizdajstvo. Toda časi so minili, ko bi kdo kaj dal na taka izmišljena in iz hudobije konstruirana »vleizdajstva«. Avstrijski Slovani in češki Nemci so že zahtevali samoodločbo, ko še o ententi ni bilo ne duha ne sluha.

Slovenska posvetovanja v Pragi. Zastopniki Jugoslovanskega in Rusinskega kluba bodo odpovali dne 26. julija v Prago, kjer se bodo vršila

posvetovanja z zaupniki čeških strank glede spremembe avstrijske ustave.

Bosanska odposlanca pri cesarju. Dne 19. jul. zvečer sta bila zastopnika bosanskega saborskega predsedstva dr. Sumarić in dr. Dimović na Dunaju sprejeta od cesarja v avdijenci. Kakor poročajo listi, se je šlo za sklicanje bosansko-hercegovskega sabora in za vprašanje pomiloščenja političnih kaznjencev. Bosanska politika sta se poprej posvetovala z Jugoslovanskim klubom. Sedaj pa bosta stopila v stik s hrvatsko koalicijo, da bi ista posredovala tudi pri ogrski vladi glede zopetnega sklicanja bosansko-hercegovskega sabora.

Jugoslovanski socialisti. Njihovo glasilo »Naprej« piše: Znano je, da so delegacije jugoslovanske socialno demokratične stranke za stockholmsko konferenco sodrugi Kopač Jože, Kristan Anton in dr. Tuma Henrik. Naši delegatje bodo zastopali na konferenci interese slovenskega naroda in ostalih jugoslovanskih narodov v Avstriji tako, da bodo zadovoljili vsem demokratičnim in narodnostnim aspiracijam teh narodov. Za danes toliko v vednost tistim, ki so se prezgodaj razburjali in bili že vnaprej ogorčeni. Slišali so nekaj zvoniti, a niso vedeli, če naznanja zvonjenje zarjo mladega dne ali temo dolge noči in so rajše verjeli drugo, ker smatrajo socialno demokracijo še vedno za del naroda, ki stoji izven njega.

Hrvatski sabor. V petkovi seji je Starčevićanec Petričić govoril proti finančni nagodbi z Ogrsko in se je zavzemal za ukinjenje zveze med Ogrsko in Hrvatsko. Odločno se je zavzemal za uresničenje jugoslovanskega programa kakor ga je značil Jugoslovanski klub v avstrijskem državnem zboru. Tekom petkove in sobotne seje je prišlo opetovano do burnih preprirov med Starčevićanci, čistimi pravaši in koalicionaši. Prihodnja seja v torek.

Demokratizacija Prage in Češke. Pododsek, ki ima pripravljati preosnovo praškega občinskega reda, je sklenil soglasno, da je občinske statute reformirati na demokratičnih principih. V najkrajšem času bo ugotoviti črto, ki naj prinese politični značaj splošne in enake volilne pravice v soglasju z gospodarskim značajem občine. — Na zborovanju zaupnikov češko-slovenske socialno-demokratične stranke so sprejeli sklep, ki zahteva, da naj se ne skliče stari deželni zbor, marveč naj se državnim poslancem iz Češke podelje pravice deželne konstituante (ustavodajnega zbora), ki naj določi nov deželni volilni red in nov deželni red. Tudi izjavlja sklep, da je stranka pripravljena, udeležiti se novih konferenc za narodni sporazum, ali te se ne smejo omenjati samo na Česko, marveč se morajo nanašati na ves narodni problem v državi! Odobruje se stališče, da se Avstrija presnuje v zvezno državo enakopravnih narodnih držav z zaščito manjšin, v kateri naj bo imel vsak narod lastno pravico do samoodločbe. O narod-

LISTEK.

Smodnik.

Spisal prof. Fr. Pengov (»v Mentorju«).

Ob času, ko odmeva od vseh strani zamolklo grmenje topov in rezki poki granat, bo zanimalo tega in onega slišati kaj več o snoveh, ki povzročajo te eksplozije. Morebiti nam da bližje spoznanje raztrelov tudi več poguma nasproti njih demonskim silam; saj »jacula praevisa minus feriunt«, gotovo pa nas napolni s primernim respektom pred njimi.

Na pragu novega veka so največjega pomena tri iznajdbe: magnetna igla ali kompas, Gutenbergova črna umetnost tiskarstva in pa smodnik. Morda se ti zdi neprimerno, ako stavim smodnik v eno vrsto z magnetnico in tiskarskim strojem — smodnik, ki so ga prinesle človeštvu vojske, katerih grenke sadove uživamo ravno mi v tako obilni meri. Če pa pomislimo, da je ravno smodnik in iznajdba strelnega orožja napravila konec popačenemu viteštvu in žalostnemu fevdalnemu stanju srednjega veka, da isti smodnik omogoča gradnjo modernih prometnih potov, cesta, železnic in predorov, o kakršnih se našim prednikom še sanjalo ni, da pomaga v nečuvni meri dvigati zaklade rud in premoga iz globočine zemlje, ki bi ostali

brez njega za človeka izgubljeni: potem se kolikor toliko sprijaznimo tudi s tem potrebnim zlom.

Pred 50 leti je črni smodnik vladal še neomejeno na svetu. Organska kemija pa je na svojem zmagoslavju pohodu od iznajdbe do iznajdbe ustvarjala razstreliva, ki po svoji energiji in učinku tako presegajo stari smodnik, da se zdi njim nasprotni kot otroška igrača. 500 let je črni smodnik kot gromovnik soodločeval nad zgodovino narodov; ko pa mu je strelni bombaž in dinamit napovedal konkurenčni boj, tedaj je zgubila trozveza: oglje, solitar in žveplo, svoj odločilni glas v vojni tehniki; dobro se je moralo umakniti s prestola boljšemu, moderna eksplozivna obrt je omogočila daljnosežne puške in orjaške topove, ki bruhajo smrt in pogubo iz svojih žrel.

Iz zgodovine smodnika vemo toliko, da je popolnoma negotovo, kdo je našel prvi skrivnostno eksplozivno silo na črni zmesi smodnika, gotovo pa se zdi, da ni bil to niti Anglež Rogerij Baco (1220) niti nemški menih Bertold Švarc (1320). Najbrže je rojstni kraj tega groznega zamorca vzhodna Azija sredi rumenega plemena Japoncev in Kitajcev, kjer se nahajajo bogata ležišča solitra, glavne sestavine smodnikove. Najbrž se je razvil črni smodnik iz »grškega ognja«. Že ta igra največjo vlogo v svetovni zgodovini. S pomočjo starodavnih kapultov in balistov so metali lonce, na-

polnjene z grškim ognjem, na sovražnike ali na njihove ladje. Grški ogenj je gorel s tako strašno silo, da ga ni bilo mogoče pogasiti; grozne so bile rane zadetih vojnikov in le malo ladij je ušlo svoji usodi. Z njegovo pomočjo so se ubranili Bizantinci napadov arabskih ladjevij in pozneje barbarskih ljudstev, ki so vdirala od severa; tako se je mogla v vzhodni Evropi razvijati omika, ki je imela svoje korenine v klasični davnini. Nasprotno se pa na skrajnem zahodu niso mogli ubraniti Španci Arabcev, ki so preko Gibraltarja vdrli v Evropo in ostali dolgi sedem stoletij gospodarji velikega dela Španije. Čudno je, da so mogli Bizantinci obvarovati skrivnost grškega ognja dolga stoletja, čudno je toliko bolj, ker so se nahajali ravno med Arabci najboljši alkemisti, ki so si gotovo na vso moč prizadevali, da potegnejo groznemu orožju skrivnostno krinko z obraza. Ko pa je bil smodnik na svetu, vsekako šele po letu 1200. po Kr. so kmalu izsledile bistre glave njegovo porabnost za vojne namene. V Florenci so v lili l. 1326. prve kovinaste topove, ki so jih nabijali z železnimi krogli. Pri opisih bitk in obleganj od 14. stoletja naprej naštevajo redno tudi število rabljenih topov. V drugi polovici 14. stoletja je poraba smodnika za artiljeristične namene že splošna. Prvikrat so menda rabili topove v odprti bitki Angleži pri Crecy-ju l. 1346.

(Dalje prihodnjik.)

nostnih stvarih naj ne bodo odločali pripadniki druge narodnosti. S tem bi bil odpravljen stari spor o tem, koliko da se mora narodna manjšina podrežati narodni večini v deželi.

Za novega hrvatskega ministra bo baje imenovan dosedanji civilni adlatus za Bosno in Hercegovino dr. pl. Unkelhäuser. Na njegovo mesto v Sarajevu bo menda imenovan hrvatski poslanec dr. baron pl. Nikolić.

Število internirancev se zmanjšuje. Vsled resolucije sprejete v državni zbornici, je neka komisija pregledovala taborišča za internirance ter stopila z njimi stik zlasti glede vprašanja, kamor se nameravajo podati, ko bodo izpuščeni. Nato je bil izpuščen iz taborišč večidel internirancev. Tako n. pr. jih je ostalo v taborišču v Wöllersdorfu še samo 20, ki so še osumljeni vohunstva.

Schönerer zopet vitez. »Alldeutsche Tagblatt« poroča »V nedeljo, dne 15. julija je dobil Jurij Schönerer na gradu Rosenau brzovjavo sledeče vsebine: Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo Vam je ob priliki Vašega 75. rojstnega dne zopet milostno podelilo viteški stan.« Schönerer, ki je milijonar, je ob tej priliki daroval nemškemu naseljevalnemu društvu »Heimstatt« v Gradcu 1000 K. — Schönerer je bil svoj čas kakor smo že poročali, radi političnega zločina obsojen in je izgubil vitežtvo.

Novi nemški državni tajniki in ministri. Novi nemški državni tajniki in ministri so baje že imenovani. Imena bodo baje objavljena v četrtkovi seji državnega zveznega sveta. Imenovani so baje bili trije novi državni tajniki in štirje novi pruski ministri.

Med Rusijo in Rimom se razmere zboljšujejo. Nadškof grof Szeptycki, katerega so Rusi, kakor znano, odvedli v rusko ujetništvo in kateremu je sedanja ruska vlada dovolila, da se sme vrniti v svojo domovino, se nahaja po poročilu lvovskih listov na potovanju v Rim. Sedanjačasna ruska vlada je zaprosila nadškofa za posredovanje, da bi prišlo do sporazuma med Rusijo in Rimom.

Tedenske novice.

Odlikovanja. Z duhovniškim zaslužnim križcem 2. razreda na belo-rdečem traku je bil odlikovan višji mornariški kurat Anton Jarc, brat državnega poslanca Jarca; za izborna službovanje je bil odlikovan mornariški komisar Josip vitez Pogačnik, sin podpredsednika državne zbornice, viteza Pogačnik — Nadučitelj v Ribnici — Breznu, Fr. Harih je bil za svoje 40letno zvesto službovanje odlikovan s častno kolajno.

25letnicó duhovništva je dne 15. julija v Gornji Lendavi obhajal tamošnji »plebanoš« Rudolf Bednarik. Celih 22 let že župnikuje slavljenec, ki je rodod Slovak, med ogrskimi Slovenci v Gornji Lendavi. Radi svojega ljudomilega občevanja je č. g. Bednarik splošno priljubljen.

Jugoslovanska akademija v Zagrebu praznuje prihodnjo soboto 28. julija svojo petdesetletnico. Radi vojnih razmer se bo svečanost vršila le bolj v ozkem krogu. Ustanovitev akademije je potrdil cesar dne 4. marca 1866. Največ je k temu pripomogel biskup Strossmayer, ki je bil njen pokrovitelj do svoje smrti 1905. Sedanji pokrovitelj je nadbiskup zagrebški dr. Anton Bauer, predsednik pa vseuč. profesor dr. Tomo Maretič. Iskreno čestitko k 50letnici je poslalo akademiji tudi naše »Zgodovinsko društvo«.

Dva nova doktorja. Promoviral je v soboto, dne 21. t. m. za doktorja modroslovja znani slovestveni zgodovinar g. prof. Ivan Grafenauer. Dne 20. julija pa je promoviral za doktorja prava, g. Fran Jež. Novima doktorjema najprisrčnejše čestitamo!

Proti nemškutarskim agitatorjem. Vedno gosteje so pritožbe iz krajev, kjer imajo sulferajnske šole, da učitelji silijo v starše, naj dajo svoje otroke vpisati v nemške šole. Obljubljajo jim zlate nemške gradove, rožnato bodočnost, dobro župco, obleko, obuvale, samo če dajo svoje otroke v sulferajnsko šolo. Učitelji so dobili od sulferajnskega navodila, naj pritiskajo z vsemi močmi na slovenske starše. Pozivamo naše ljudi, da nam naznanijo vsak posamezen slučaj nasilja, pregovarjanja in druge nedovoljene agitacije. Renegatom zaprimo vrata slovenskih hiš! Slovenci se bližamo boljši bodočnosti. Zatorej proč s tistimi, ki bi nas radi zopet vkovali v verige suženjstva!

Mariborska župniska kriza. V petek, dne 20. julija popoldne se je po Mariboru nenadoma raznesla vest, da je prišlo pri seji občinskega sveta do hudega spora. Nasledek križajočih se mnenj je bil, da sta župan dr. Schmiderer in podžupan Karl Nasko odstopila. Izza kulis smo izvedeli, da je v občinskem svetu že delj časa bila velika razdvojenost. Struja, ki se zbira okrog dr. Orosla, je metala dr. Schmidererju vedno polena pod noge in je namenoma delala proti njemu tiho opozicijo. Pri vsakem, še tako brezpomembnem glasovanju se je občinski svet razdvojil navadno v dve skoro enakomočni skupini. Na dr. Schmidererjevi strani so bili njegovi stari prijatelji in obrtniki, na dr. Oroslu pa profesorji in drugi uradniki. Proti dr. Schmidererju so tudi leteli očitki, da je premalo nemško radikalen. Za dr. Orosla se je delalo razpoloženje na vse mogoče načine. N. pr. naenkrat je zmanjkalo premoga za plinarno in vodovod, dasiravno so vrabci na strehah čivkali, da ga je še dovolj. Schmidererja nasprotna struja je poslala dr. Orosla v Gradec, na Dunaj in bogve kam vse, in takoj je »Marb. Zing.« pisala, da je Maribor rešen: zapreti ne bi treba ne vodovoda in ne plinarne, ker je dr. Orosl izposloval dovolj premoga. Vse važnejše referate je vedno dobil Schmidererjev tekmeč dr. Orosl. Nazadnje je dr. Schmidererju postala cela reč preneumna in je odložil župansko čast. — Ali si bo občinski svet izvolil novega župana, ali pa bo razpuščen, še danes ni jasno. Mnogi se v nemajo za vladnega komisarja, čegar prva naloga bi bila, da bi pomedel na magistratu z vsemi tistimi, ki delajo samo vsenemško politiko, za preskrbo ljudstva, posebno revnejših slojev pa se mnogo ne zmenijo. — Ob sklepu uredništva smo dobili poročilo da je mariborska županska kriza rešena. V soboto, dne 21. julija so se zbrali mariborski občinski svetniki k izvanredni seji in so z ozirom na nevarnost, da se občinski svet razpusti, sklenili naprositi župana dr. Schmidererja, naj umakne svoj odstop. Posebno odposlanstvo se je peljalo v Kamnico, kamor se je dr. Schmiderer odpeljal, in še le pozno zvečer se je posrečilo ga pregovoriti, da še ostane nadalje mariborski župan. — Kar se dostaja zadnjega in poselnega vzroka za odstop, je bilo za glasovanje o dovoljenju koncesije za lekarno v Koroški ulici. Občinski svet je z vsemi proti 1 glasu za podelitev koncesije, mestni svet pa po Schmidererjevem odločilnem glasu izjavil proti. Vsled tega je nastal v petek popoldne v seji obč. sveta hud vihar, ki je vodil do krize.

Raje židje nego kmetijska zadruga. »Marb. Zeitung« se silno hujuje, ker je kmetijska zadruga v Račah, katero vodijo slovenski kmetje, dobila pravico nakupovanja krme v mariborskem in ptujskem okraju. Vsenemški listič, ki je bil v to vrsto gotovo plačan od nemških in židovskih veletržcev, napada najprvo prehranjevalni urad mariborskega okrajnega glavarstva, češ zakaj se je za »nemški« mariborski okraj dalo pravico nakupovanja krme slovenski zadrugi. Da je mariborski okraj nemški, pravi omenjeni listič. Svedoči okrajni zastop, ki je v nemških rokah. To utemeljevanje pa seveda ne drži, ker prvič ni poveril zadrugi nakupovanja ne g. dr. Lajnsič in ne prehranjevalni urad, ampak graški deželni urad za preskrbovanje s krmili. Da je mariborski okraj nemški, to pa si v duhu predstavlja samo Jahn, ker misli, da je Edmund-Schmidova ulica že celi okraj. Če bi mariborski Nemci živeli samo od tega, kar pridelajo Nemci in nemškutarji v okraju, bi mariborski Nemci in odpadniki že davno od gladu pomrli. Da je mariborski okraj po ogromni večini slovenski, tega nam niti ni treba dokazovati. Okrajni zastop pa je samo raditega v nemških rokah, ker je volilni red nalašč prikrojen za mesta in ker so se pri zadnjih volitvah nekateri kmetski ljudje prodali meščanom. Iz celega pa se vidi, da bi Nemcem bilo ljubše, ako bi imeli nakupovanje krmil v rokah židje in ljudje, kateri so si v vojnem času nakopičili stotisoče ljudskega premoženja.

Iz Rusije. Iz ruskega vjetništva se oglašajo sledeči: Franc Pregl iz Jarenine štv. 55, Martin Jurkovnik, Lapanjiva št. 65 pri Mozirju, Ivan Škof Ščavnica pri sv. Ani na Krembergu, služili pri 5. pešpolku.

Slovenci v eni stotniji. V ogrskih polkih so začeli deliti narodnosti v posebne stotnije. Pri 48. pešpolku so že ustanovili slovensko stotnijo, h kateri so priklopili tudi nekaj Hrvatov in Bošnjakov.

Za delavstvo v premogokopih v Škalah. Dež. odbornik dr. Verstovšek je opozoril ministra za javna dela in ministra za prehrano na žalostne razmere v premogokopu v Saleski dolini ter je zahteval hitre pomoči, zlasti z rednim dovažanjem potrebnega živeža. Radi pomanjkanja trpi ves okraj, zlasti tudi kmetski stan, ker nima dovolj pridelka za veliko število delavstva. Minister za javna dela je naznanil dr. Verstovšek u, da je dobil uradno potrdilo o teh razmerah in je takoj zahteval od ministrstva za prehrano, da se stori vse, kar je le mogoče, da se oskrbi delavstvo z živežem.

Živila za kaznjence. Pravosodno ministrstvo je obvestilo ravnateljstva kaznilnic, da je v oziru vrednih slučajih dovoljeno donašati kaznjencem v kaznilnice raznih takih živil, ki se ne pokvarijo, kot klobas, kruha itd. Tudi je dovoljeno po pošti pošiljati taka živila kaznjencem v kaznilnicah.

Za pojasnila o ranjenih ali obolelih vojaških osebah naj se vsakdo obrne edinole na ta le naslov: »Auskunftsbeureau der österreichischen Gesellschaft vom Roten Kreuz, Wien VI., Dreihufeisengasse 4 (Kriegsschule).«

Spisi Krištofa Šmida. Izšel je 16. zvezek spisov Krištofa Šmida v založništvu J. Krajec nasl. v Novem Mestu na Dolenjskem, poslovenil frančiškan P. Blanko Kavčič. Ta novi zvezek vsebuje šest lepih pripovedk: Roparski grad, Ptičje gnezdo, Poškodovana slika, Tiskovna pomota, Spominčica in Diamantni prstan. Cena broširanemu snopiču je 1 K, trdo vezanemu zvezku pa 1.40 K: po pošti 20 v več. Opozarjamo na ta novi 16. zvezek, župnijske, šolske in izobraževalne ter vse druge ljudske knjižnice. Gotovo ni slovenske knjižnice, ki bi ne imela med drugimi lepimi knjigami tudi vseh spisov Krišt. Šmida, po katerih posebno naša mladina tako rada sega. Za tem zvezkom izide v dobrem mesecu zadnji, 17. zvezek: Brata in Različni sestri. Ni pa tudi kmalu tako priporočljivih mladinskih spisov, kakor so ravno spisi ljubitelja in vzgojitelja mladine Krištofa Šmida. Njegovi spisi so zaradi svoje velezanimive in poučne vsebine preloženi malodane na vse evropske jezike. — Vsi dosedanji zvezki se dobe pri J. Krajec nasl. v Novem Mestu ter v vseh knjigarnah po Slovenskem po zelo nizki ceni.

»Straža« stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrta leta 2 K 50 v. Kdor še ni poravnal dolžne naročnine ali še naročnine za drugo polletje ni obnovil, ga prosimo, da to takoj stori. Kdor hoče nabirati nove naročnike, mu pošljemo poloznice. Denar se pošlje na naslov:

Upravištvo lista »Straža«

Maribor, Koroška ulica št. 5.

Gospodarske novice.

Primerne cene za zgodnji krompir. Osrednja komisija za presojo cen je določila, da se sme zdrav zgodnji krompir, takozvane rozičke po 60 K, vse druge vrste zgodnjega krompirja pa 30 K za 100 kg.

Za spravljjanje sadja. Iz Dunaja poročajo, da je vojaška oblast odredila, naj se vojakom-sadjarjem, najemnikom, oskrbnikom in drugim osebam, ki so potrebne pri spravljjanju sadja, dovolijo potrebni dopusti. Nadalje se naj za odvažanje sadja da potrebnih vojaških vozil s konji vred na razpolago. Vojake, ki se zdravijo v vojaških bolnišnicah in okrevališčih, se naj pošlje k sadjarjem spravljat sadje. Prošnje za vojaško moštvo naj vpošljejo sadjarji na poveljstvo oddelka ali bolnišnice, odkoder upajo dobiti potrebnih delavskih moči.

Novi predpisi pri pošiljanju mesa po pošti in železnici. Štajersko cesarsko namestništvo razglašja: Ker se dogajajo slučajji, da se pogostokrat pokvari meso, ki se ga pošilja po pošti ali železnici, se določa sledeče: Na dotični zavoj se mora zapisati z različnimi črkami besedi „s v e ž e m e s o“. Iz svežega mesa se morajo izločiti vsi tisti deli, ki se najhitreje pokvarijo, kot drobovina, kri, oči, možgani itd. Sveže meso se mora, predno se odpošlje, na hladnem prostoru nekoliko posušiti in ohladiti. Zavoji za pošiljanje svežega mesa morajo biti suhi in snažni. Med deskami pa morajo biti špranje, da prihaja zrak do mesa. Na vrhu zavoja pa mora biti meso s soljo potrošeno. Vsako pošiljatev svežega mesa, ki znaša več nego 5 meterskih stotov, mora spremljati kaka oseba kot spremljevalec.

Skrbite že sedaj za semena. Letos smo čutili veliko pomanjkanje semenja: žitnega, krompirjevega, želiščnega itd. Sedaj še n. pr. za drag denar ne dobiš repnega semenja; endivno seme pa je že itak davno pošlo. Mnogoteri kos zemlje bi se dal

obsejati s pozno zelenjavo, repo, kolerabo in enakim sočivjem, ko pa ni ne semena, ne sadik. Slovenske gospodinje, skrbite, da bodo vaše semenke zaloge za drugo leto dovolj polne za vas in vaše sosede. Semenje bo prihodnje leto zelo drago.

Marjetski sejem v Zagrebu. Na takozvani Marjetski sejem v Zagrebu je bilo pripeljane rogate živine 3338 komadov, konj 1294, svinj 590. Letošnji sejem je bil mnogo boljši kakor lani. Pritojbina za prostor je znašala letos 1699 K 84 v, lani je znašala samo 921 K. Letos se je iztočilo 52 hl vina, lani 7. Živina je bila razprodana takorekoč v trenutku. Kupci s Kranjske, Štajerske in z Dunaja so plačali vsako ceno. Na trgu je bilo tudi 200 vozov sena in slame, cena metričnega stota je bila 80—100 kron, lani 16—17 K. — Peklo se je na sejmu tudi meso, ali cene so bile ogromne. Kruha je manjkalo.

Razne novice.

Kancelar dr. Michaelis izumitelj krušne karte. Ko je bil v Nemčiji ustanovljen državni urad za ljudsko prehrano, je bil sedanji nemški kancelar imenovan za vodjo tega urada. Njegovo prvo delo je bilo, da je za vso Nemčijo uvedel krušne karte. Dr. Michaelis je torej izumitelj krušne karte.

Zblazneli strojevodja. List »Kievljanin« poroča, da je strojevodja nekega ruskega sanitetnega vlaka, ki je prišel s fronte, na poti v Vrđičev zblaznel in gnal vlak z največjo hitrostjo. Zadel je v neki vojaški vlak. Trčenje je bilo strašno. Stroji in prvi vozovi so popolnoma razbiti. Okoli 250 vojakov je umrlo, ranjenih je bilo ogromno.

Kuhaj s solncem! List »Politiken« poroča: Ravnatelj tovarne za lekarniške izdelke v Kodanju Maasen, je iznašel stroj za izrabo solčne toplote. Stroj je zelo preprost, stane 4 in pol krone in se ž njim v zelo kratkem času segreje 21 na voda 60 do 70 stopinj.

Strela ubila 40 delavcev. Ko so v sredo popoldne zapuščali delavci tovarno za izdelovanje sladkorja v Bezdanu na Ogrskem, jih je med potom zalotilo hudo neurje. Delavci so zbežali v neko bližnjo uto. Še niso bili vsi prav pod streho, je strela udarila v uto, ubila 40 delavcev, 50 delavcev pa več ali manj težko ranila.

Na meji. »Frankfurter Zeitung« prinaša sledečo tragikomično zgodbo, ki se je pripetila neki dami: Peljala sem se z Dunaja čez Pasavo v Nemčijo, prihajala sem torej od prijateljske strani. Privravljen sem bila na ostro kontrolo na meji. Na altar domovine sem darovala celo svoj nepopisani pisemski papir, ker je to zahteval nadzorjuči častnik. Ker nisem zelo zdrava, nosim različna zdravila s seboj. Sedaj je zahteval častnik, da moram v pričo njega pokusiti praške. V teku 5 minut sem pogoltnila to-le: Dve piramidon tableti, en prašček z aspirinom in en prašek zoper migreno. Razen tega sem morala napraviti poizkusni požirek iz dveh steklenic kolinske vode in iz steklenic z ustno vodo ter požreti zobni prašek. Imela sem seboj tudi bencin za neko obvezo. Tudi bencin bi morala pokusiti po častnikovem povelju. Kar streslo me je in rajši sem zljala bencin po tleh. Neki drugi dami se je godilo še hujše. Ta dama ima slabo delujoča čreva in pomaga naravnost različnimi kroglicami in sokovi. Ker je bila pa prav isti dan njena prebava v redu, ni hotela izpolniti častnikovega povelja. Končno se je vdala in požirala različne kroglice drugo za drugo. Ali si lahko mislite, kako se je godilo tej reži na daljnem potovanju?

Boj z medvedom. V vas Rosa pri Inomostu na Tirolskem je 15. julija proti popoldnevu prilomastil iz planin orjaški medved ter ugrabil 54 letnemu kmetu Sennerju dobro rejenega prešička, ki se je pasel pred hišo. Kmet se je naglo oborožil z železom okovano gorjačo ter mahnil za drznim roparjem. Ko je medved zagledal kmeta, je takoj izpustil ugrabljeni plen in se pripravil na hud boj, v katerem je podlegel. S tremi dobro umerjenimi udarci je kmet omamil drznega roparja in ga končno tudi ubil. V tem boju je pa tudi medved kmeta močno oprasknil in ga vgriznil v nogo.

Basen o dveh orlih. Star orel je učil mladega letati. Preden sta izleta iz gnezda, je stari kratko in jasno poučil mladega: »Letaj polagoma, toda kar se dá visoko. Pa vztrajen bodi! Saj si orel!« In zletela sta. V velikih krogih sta se dvigala višje in višje in sta plula veličastno pod sinjim nebom,

stari spredaj, mladi, posnemajoč ga v vsem, pa zadaj. Toda mladi orel je kmalu oslabil in mu je že skoraj tesno prihajalo v tistih nebotičnih višavah. Začel je pešati. Toda stari mu počitka ni dovolil: »Kvišku, višje!« je zavpil resno. Mladi je zopet poizkusil, toda kmalu je zopet začutil upehanost. »Ne morem več!« je vzdihnil. »Višje, le višje! Kaj nisi orlovega rodu?« mu je prigovarjal stari. Mladi je umolknil, napel zopet vse sile... in glej, vztrajal je, do konca vztrajal. Ko sta se vračala na večer h gnezdu, mladega stari ni pohvalil, pač pa zadovoljno pristavil: »Viš, na prvi mah si dokazal samsebi, da za orle ne veljata besedici, ne morem«. Vztrajati je treba!«

Dopisi.

Maribor. Narodna društva v Mariboru priredijo v nedeljo, dne 19. avgusta 1917 v proslavo prvega rojstnega dne po nastopu vlade Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. slavnost v spodnjih prostorih Narodnega doma v Mariboru s sledečim vsporedom: 1. godba, 2. petje, 3. slavnostni govor (profesor dr. A. Medved), 4. tombola (karte po 50 v, dobitki v prvi vrsti živila), 5. prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 50 v. Čisti dobiček je namenjen invalidom in sirotam po padlih vojaki mariborskega okraja.

Maribor. Stranke, ki so izjave za dobavo sladkorja za vkuhavanje sadja prepoznale oddale in dne 20. t. m. niso dobile sladkornih izkaznic, bodo dobile iste prihodnji petek, dne 27. julija. Kdor pa se še sploh ni javil za sladkor, naj takoj gre na mestni prehranjevalni urad Rotovski trg št. 6, I. nadstropje in naj zahteva tiskovino za sladkor, na katero naj napiše, koliko sladkorja bi rabil. — Mestni magistrat naznanja, da bo v bližnjih dneh vsled pomanjkanja dovoza živil in premoga prisiljen ustaviti obrat v vseh mariborskih vojnih kuhinjah

Maribor. V tukajšnjem gledališču »Panorama Internacional« se bodo vsak večer tega tedna predstavljali prizori pomorskih bitk, napadi torpednih čolnov itd. Predstave so za vsakega zelo zanimive. Zlasti zanimivi so prizori: vojno brodovje pripravljeno za bitko in prizor kadar se vrača po bitki v pristanišče, nagla plovba torpednih čolnov itd.

Slov. Bistrica. Za prehrano našega mestnega prebivalstva je tako slabo preskrbljeno, kakor v nobenem avstrijskem mestu. Naše mestno županstvo je dosedaj bore malo storilo za prehrano. Masti, špeha in olja že več mesecev ni dobiti. Blizu tri tedne nimamo ne kruha, ne moke in revnejši sloji prebivalstva morajo stradati, kar bi pač ne bilo treba, če bi se naša mestna občina malo bolj brigala za ljudsko prehrano, kakor pa za vsenemško politiko, katera se ni nikogar nasitila. Pri prihodnjih občinskih volitvah mora biti drugače!

Sv. Marko niže Ptuja. Dva ognja na en dan. Dne 16. t. m. proti jutru je nastal ogenj v Zabovcih. Pogorela je samo ena hiša. Kdo je zažgal,

se ne ve. Isti dan proti večeru pa je pogorelo gospodarsko poslopje Marije Kodrič v Bukovcih. Zažgal je otrok. Siroti je lansko teto padel mož in letos se ta nesreča.

Šmarje pri Jelšah. Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v šmarskem sodnem okraju, ima svoj občni zbor dne 12. avgusta 1917 popoldne ob pol 11. uri v sobi št. 16 c. k. okrajne sodnije v Šmarju. Če bi le ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se občni zbor pol ure pozneje, to je ob 11. uri popoldne. Le ta je sklepčen pri vsakem številu udeležencev. Dnevni red: Poročilo društvenega odbora o gospodarstvu z društvom imetjem v letu 1916. Volitev odbora. Volitev pregledovalcev računov. Slučajnosti.

Celje. Desetnik Peter Zajc pri c. in k. sanitetnem oddelku št. 9 je bil za zasluge pred sovrážnikom odlikovan z železnim križcem na traku hrabrostne svetinje.

Celje. V tukajšnji vojaški bolnišnici sta umrli Ivan Pučko, pešec 87. pešpolka in črvojniški delavec Matevž Gortan. — V deželno bolnišnico so spravili tukaj bivajočega sprevednika južne železnice, Alojzija Hohenfasser, ki je na postaji v Šoštanjju prišel med dva železniška vozova in bil smrtnonevarno poškodovan.

Naročevanje samo pondeljke „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo Pondeljke „Straže“ v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljka „Straža“ stane za celo leto **K 3'20**; za pol leta **K 1'60**; za četrt leta **90 vin**.

HRASTOV LES,

DEBELI

prodaja Kmetijska zadruga
NA CVENU PRI LJUTOMERU. 498

„Enonadstropna hiša, na najlepšem prostoru ličnega trga na Spodnjem Štajerskem, ob železnici, pripravna za vsako obrt, se proda pod ugodnimi pogoji. Zraven hiše vrt in hlevi.“ Hranilnica in posojilnica v Sevnici. 70

Lončarskega pomočnika, ki bi hotel izdelati 1000 svinjskih loncev (kropnjače) sprejme takoj proti dobremu plačilu Jurij Kajba, lončar, Gornja Poljskava, Štajersko. 71

Lep vprežni konj,

star 4 leta, (Valah), se proda. Šolska ulica št. 21 Studenci pri Mariboru. 68

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

32. c. kr. državna loterija

za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

26. julija 1917.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Krojaški mojster
Leopold Supanec

naznanja pred duhovščini, da je svojo krojaško obrt preselil v svojo lastno hišo, Malteserjeva ulica št. 13 v Melju in se priporoča za vsakovrstno izdelovanje oblek. 69

Iščejo se pošteni in dobri starši v Savinjski dolini, ki bi vzeli za svojega 5 letnega fanteka v popolno oskrb proti mesečnem plačilu, dokler oče živi in fantek bo imel lepo dot. Za ponudbe se prosijo, na upravništvo „Straže“ pod „Dobra mati št 72“.

VINO

belo (tudi za sv. maše), rdeče in črno dalmatinsko od 56 litrov naprej razpošilja po povzetju

A. OSET
p. GUŠTANJ, Koroško.

IZGUBILA

se je bila 11. julija med frančiškansko cerkvijo in glavnim kolodvorom v Mariboru listnica z denarjem v znesku 16 K in važna pisma, ki nimajo za tistega, kdor je listnico našel, nobene veljave. Pošteni najditelj mi jo naj vrne proti lepi nagradi. Ka ser Jožef, posestnik Brestnica 89 pri Mariboru. 574